

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering.
Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 13.09.2021
Vår ref: 15/01360-33
Deres ref:

Tildeling av driftskonsesjon etter mineralloven for Heen Sand i Ringerike kommune. Tiltakshaver: Ragnhild E. Waagaard.

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

1. Tildeling av driftskonsesjon

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til søknad om driftskonsesjon datert 15. august 2015 fra Ragnhild E. Waagaard med organisasjonsnummer 913 563 050. Ragnhild E. Waagaard med organisasjonsnummer 913 563 050, heretter benevnt «Tiltakshaver» eller «Tiltakshaveren», gis med dette driftskonsesjon etter mineralloven § 43.

Tiltakshaver gis driftskonsesjon for uttak av løsmasser, grus og sand, i Heen Sand på eiendommen gnr./bnr. 271/137 i Ringerike kommune. Mineralforekomsten tilhører kategorien grunneiers mineraler.

Konsesjonsområdet har et areal på ca. 125 daa og fremgår av kart over konsesjonsområde, se vedlegg 1.

Området er i kommuneplanens arealdel avsatt til råstoffutvinning.

DMF gjør oppmerksom på at en driftskonsesjon gitt i medhold av mineralloven ikke erstatter krav om tillatelse, godkjenning, arealplan eller konsesjon etter annen lovgivning.

2. Vilkår for driftskonsesjonen

Konsesjonen gis med følgende vilkår:

2.1. Driftsplan

Driften skal til enhver tid skje i samsvar med driftsplan godkjent av DMF.

Ny driftsplan skal sendes inn til godkjenning hos DMF etter at det er vedtatt en reguleringsplan for området. Ny driftsplan skal da være i samsvar med bestemmelsene i reguleringsplanen.

Dersom Tiltakshaver ønsker å gjøre vesentlige avvik fra driftsplanen, skal dette på forhånd godkjennes av DMF.

DMF kan kreve ny oppmåling og at ajourførte kart og profiler sendes inn når DMF finner det nødvendig.

2.2. Økonomisk sikkerhetsstillelse

Tiltakshaver pålegges å stille økonomisk sikkerhet med NOK 480 000, som beskrevet i vedtakets punkt 5.11, for oppfyllelsen av nødvendige sikrings- og oppryddingstiltak etter mineralloven §§ 49 og 50, jf. mineralloven § 51.

Den økonomiske sikkerheten skal stilles ved innbetaling av et grunnbeløp på NOK 150 000, og deretter årlige avsetninger som beskrevet i punkt 5.11, begge deler til bankkonto som det skal etableres pant i til fordel for DMF slik at Tiltakshaver ikke kan råde over denne på noe vis.

Innen 2 måneder etter dato for dette konsesjonsvedtak skal Tiltakshaveren overfor DMF ha:

- (i) Inngått avtale om finansiell sikkerhetsstillelse, vedlegg 2;
- (ii) Dokumentert innbetaling av grunnbeløp på NOK 150 000 til pantsatt bankkonto.
- (iii) Etablert pant i konto til fordel for DMF, vedlegg 3.

2.3. Bergteknisk ansvarlig

Ethvert skifte av bergteknisk ansvarlig for uttaket skal meldes skriftlig til DMF uten ugrunnet opphold.

3. Godkjenning av driftsplan

DMF godkjenner driftsplanen for Heen Sand. Godkjent versjon av driftsplanen er vedlagt dette konsesjonsvedtak.

4. Høringsuttalelser og DMF sine kommentarer

Søknaden om driftskonsesjon har vært på høring jf. forvaltningslovens § 17, hos følgende høringsinstanser: Ringerike kommune, Statens vegvesen Region øst, Fylkesmannen i Oslo og Viken, Norges vassdrags- og energidirektorat Region øst, Statnett SF, Helgeland Kraft Nett AS, Viken fylkeskommune, Bane NOR SF, Mattilsynet og omkringliggende naboer.

Høringsperioden var fra 09. juli 2020 til 21. august 2020.

Fra høringsuttalelsene har DMF særlig merket seg følgende:

Viken fylkeskommune

Viken fylkeskommune har uttalt følgende i sitt høringsutspill:

«Det er søkt om driftskonsesjon for det aktuelle området. Området er avsatt som råstoffområde i kommuneplanens arealdel. Forekomsten inneholder sand som kan benyttes til støpesand og pussesand. Forekomster av denne typen blir det mindre av ettersom andre tilsvarende forekomster blir brukt opp.

Området er ikke regulert og under behandlingen av konsesjonen bør det settes krav om reguleringsplan.»

«Infrastrukturavdelingen i Viken vil ikke motsette seg en driftskonsesjon.»

«Det er først når det gjennom behandlingen av konsesjonen at det settes krav om reguleringsplan at det kan bli aktuelt med arkeologiske undersøkelser.»

DMF sin kommentar:

DMF tar uttalelsen til etterretning.

Fylkesmannen i Oslo og Viken

Fylkesmannen i Oslo og Viken har uttalt følgende i sitt høringsutspill:

«I deres brev vises det til at DMF ved søk i naturbase og artskart i mars 2020 har funnet at det er registrert en art (småmyrull (EN)) av forvaltningsinteresse med influensområdet som strekker seg inn i det foreslåtte konsesjonsområdet. DMF ber Fylkesmannen i Viken uttale seg om funnet og foreslå eventuelle avvikende tiltak som kan settes som vilkår til konsesjonsvedtaket.

Ovennevnte registrering er foretatt i 1970 og presisjon på funnet er dårlig. Småmyrull (*Eriophorum gracile*) vurderes som sterkt truet (EN) i Rødlista, dette fordi arten har hatt en kraftig reduksjon i forekomstareal og populasjonsstørrelse. Arten er knyttet til dyvåt, middels næringsrik myr og er meget følsom for drenering/grøfting. Vi antar at det er størst sannsynlighet for å finne denne arten i tilknytning til elva (Væla) som renner nord for planlagte konsesjonsområde. Vi vil dermed sterkt anbefale at det avsettes en buffersone omkring elva, slik at de aktuelle leveområder for småmyrull bevares intakte, jf. § 11 i vannressursloven.»

DMF sin kommentar:

DMF tar uttalelsen til etterretning og henviser til kommuneplanen, kommuneplanbestemmelser 2019-2030 side 14, der det er tatt inn et krav om reguleringsplan ved utvidelse av eksisterende masseuttak. I en slik planprosess vil forekomsten av truede arter utredes og eventuelle vedtak for bevaring av disse vurderes. DMF har vurdert det hensiktsmessig og ikke vente til det foreligger reguleringsplan med å behandle søknaden, da søknaden kom inn allerede i 2015 og det fremdeles ikke er klart når reguleringsplan ferdigstilles og eventuelt vedtas. DMF viser til at tillatelse til driftskonsesjon ikke erstatter krav om tillatelse, godkjenning, arealplan eller konsesjon etter annen lovgivning, jf. mineralloven § 5.

Ringerike kommune

Ringerike kommune har uttalt følgende i sitt høringsutspill:

«Kommunen er positive til at eksisterende masseuttak utvides fremfor at det etableres nye masseuttak, jf. kommuneplanbestemmelse § 6.7. Området er avsatt til råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel, og kommunen mener dermed at DMF kan gi driftskonsesjon for området. Ringerike kommune understreker at dette ikke betyr at kommunen gir tillatelse for utvidet uttaksvirksomhet i dette området; det må avklares gjennom behandling av en reguleringsplan som omsøkes av driverne av uttaket.»

«Kommuneoverlegen anmoder om at driftskonsesjonen for Heen Sand gis i samsvar med Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) og forskrift om miljørettet helsevern, jf. krav om å dokumentere at miljø- og helsekravene blir etterlevd under planlegging, etablering, drift, vedlikehold og avvikling av masseuttaket og tilhørende virksomheter.»

«Det er ikke vedtatt egne helseforskrifter for støy i Ringerike kommune, Retningslinjer for behandling av støy i arealplanleggingen (T-1442/2016) og tilhørende veileder (Veileder til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (M-128)) legges til grunn for helse-myndighetens behandling av støysaker. Vi forventer at tiltakshaverne fortløpende vurderer mulig støyutbredelse og behovet for støydempende tiltak for å forhindre at støyen kan medføre vesentlige helsemessige ulemper for folk i bo- og friluftsområder.»

«Det er ikke uvanlig at folk melder til kommunen om bekymring for helsemessige ulemper som følge av støvutbredelse fra masseuttak. Tiltak for å redusere mulig støvutbredelse forutsettes innarbeidet i tiltakshavernes driftskonsept.»

«Tiltakshaverne må ha tilfredsstillende løsninger for utslipp av avløpsvann/prosessvann og beredskap ved uønskede hendelser med forurensning til grunn og grunnvann.»

«Det forventes at tiltakshaverne utarbeider ROS-analyser og tilhørende beredskapsplaner for uønskede hendelser. Det vises til folkehelselovens § 12 Opplysningsplikt.»

«Innenfor konsesjonsområdets grenser, er det ikke registrert noe i de nasjonale databasene. Småmyrull som blir nevnt av DMF finner vi ikke igjen i artsdatabasen, og i planprosessen må det vurderes om dette fremdeles er aktuelt. Det er ikke registrert naturtype her, men vi antar at skogen er sandfuruskog. Det er få (hvis noen) uberørte sandskogter igjen i Ringerike, da skogen ofte er fjernet til fordel for verdifulle sand- og grusforekomster. I planprosess må det gjøres en vurdering på om den samlede belastningen av denne naturtypen har blitt for stor i vår region. Samlet belastning for Hensmoen er også stor, med stort (nylig utvidet) grustak i sør, grustak i nord, og boliger og industri ellers rundt.»

«Storetjern er registrert som en svært viktig naturtype (A-verdi) – Dødisgrøp. Lilletjern er lokalt viktig (C-verdi) naturtype naturlig fisketomme innsjøer og tjern.

Det spesielle med disse to sjøene, er at de ikke har noe synlig inn-/utløp, og vannet siger gjennom innsjøbunnen. Det er derfor viktig at det ikke utføres tiltak som kan påvirke vannstanden og dermed det biologiske mangfoldet knyttet til sjøene. Tjernene og området på Hensmoen har store miljømessige, kvartærgeologiske og friluftsmessige verdier, og det er et stort fokus fra bl.a. miljøvernorganisasjoner. Miljøvernforbundet har f.eks. vært sterkt engasjert i forhold til Hensmoen grustak i sør. Området ble definert som verneverdig allerede tidlig 70-tall. Allerede da ble det påpekt at inngrep av enhver art kunne påvirke vannivået i grytehullstjernene. Storetjern er dessuten drikkevannskilde. Kommunen kan ikke si om en utvidelse av grustaket vil kunne påvirke tjernene, men det er definitivt noe som må svares ut i forbindelse med reguleringsplan.»

«Kommunen forutsetter at det settes administrative og økonomiske betingelser for å istandsette arealene ved avslutning av driftsfasen».

Tiltakshaver sin kommentar:

«Vi ser at Ringerike kommune anbefaler at det gis konsesjon fra Direktoratet for Mineralforvaltning, og vi vil gå i videre dialog med kommunen om drift og utvidelse i forhold til framtidig drift. Området vi har søkt konsesjon for gjelder både for et område som allerede er i drift, og et område som er avsatt for framtidig mineralressursuttak i kommunens arealplan.»

DMF sin kommentar:

DMF tar uttalelsen til etterretning og forutsetter både at Tiltakshaver følger til enhver tid gjeldene regelverk og at kommunen i sin planprosess vurderer påvirkningen utvidelsen av tiltaket vil ha for både truede arter og for Storetjern, Lilletjern og øvrig natur. DMF bemerker at kommunen er klar på at tiltaket ikke kan utvides uten reguleringsplan og at de ønsker at drikkevannshensynet skal vurderes i planprosessen. DMF viser til at tillatelse til driftskonsesjon ikke erstatter krav om tillatelse, godkjenning, arealplan eller konsesjon etter annen lovgivning, jf. mineralloven § 5.

Mattilsynet

Mattilsynet har uttalt følgende i sitt høringsutspill:

«Mattilsynet anbefaler at driftskonsesjon ikke gis før drikkevannshensynet er utredet. Vi viser til tiltakshavers ansvar for å vise hensyn og ivareta råvannskilder. Kilden må sikres mot forurensning under utbygging, i driftsperioden og i senere aktivitet i området. Vi anbefaler ut fra regelverket at gjennomføres en analyse hvor fare for forurensning av drikkevannet blir vurdert. Det må sørges for at vurderingene utføres av personer med vannfaglig kompetanse. Vi forutsetter at det settes inn nødvendige og/eller avbøtende tiltak for å hindre forurensning av kilden dersom det er behov for det.»

DMF sin kommentar:

DMF henviser til kommentaren gitt til Fylkesmannen i Oslo og Viken sitt høringsutspill. DMF viser til at det er forbudt å forurense uten tillatelse, jf. forurensningsloven § 7. Dette forbudet omfatter også forurensning av drikkevann og alle aktiviteter som kan medføre en fare for at drikkevann blir forurenset, jf. drikkevannsforskriften § 4.

Hvorvidt uttaksvirksomheten på Heen Sand utgjør en «fare» for at grunnvannskilden blir forurenset, er en vurdering mattilsynet som fagmyndighet og Ringerike kommune som planmyndighet må vurdere. Drikkevannshensyn skal ivaretas ved utarbeidelse av reguleringsplaner, jf. drikkevannsforskriften § 26. I planprosessen vil tiltakets påvirkning på drikkevannskilden derfor utredes og nødvendige og/eller avbøtende tiltak vurderes. Det vises her også til Ringerike kommunes uttalelse.

Bane NOR SF

Bane NOR SF har uttalt følgende i sitt høringsutspill:

«Bane NOR har ingen merknader til søknaden. Vi ønsker å legge til at Heen sand er ansvarlig for alle hendelser knyttet til dette tiltaket som kan påvirke jernbanen. Eksempler på dette kan være skade på infrastruktur, tekniske anlegg, togsett eller påvirkning av togtrafikken.»

DMF sin kommentar:

DMF tar uttalelsen til etterretning.

Skauvæla Vannverk

Skauvæla Vannverk har uttalt følgende i sitt høringsutspill:

«Å etablere et grustak i dette området frykter vi kan få store konsekvenser for oss:
- Vannet kan bli forurenset
- Kotehøyden i et eventuelt grustak på +178 m ligger faretruende i nærheten av høyden på elva Væla i dette området, og kan forårsake at vi mister vannet i brønnen.

På bakgrunn av dette mener vi at driftskonsesjon ikke bør gis da de negative konsekvensene kan bli for store.»

Tiltakshaver sin kommentar:

«Skauvæla Vannverk brønn ligger oppstrøms av uttaket, og det blir en horisontal og vertikal voll mellom grustaket og naboer og elva. Horisontal avstand fra elveløp er det 50 meter til grense for fremtidig ressursuttak. I avslutningsplan høydeprofil 2 betyr det at fra elveløpet med høydekote 188 til høydekote 188 i etappe 3 er det ca 90 meter i horisontalplan. Dette må være tilstrekkelig for å sikre at det ikke blir endringer av vannstand eller elveløp.»

DMF sin kommentar:

DMF tar uttalelsen til etterretning og henviser til kommentaren gitt til Mattilsynet sitt høringsutspill.

Naboer

Flere naboer har svart på høringen. Enkelte av disse har påpekt at nåværende drift har vært liten til ikke-eksisterende og at driften kun har vært sporadisk.

Flere av naboene har ytret at de ikke ønsker at konsesjon skal gis. Gjennomgående har naboene uttrykt en bekymring for at tildeling av konsesjon vil kunne føre til forurensning av deres eneste drikkevannskilde eller at de mister vannet som følge av uttaket. Enkelte har stilt krav om at annen vannkilde skal påkostes dersom konsesjon innvilges. Andre har uttrykt at annen vannkilde må påkostes dersom forurensning av vannet oppstår eller at de mister vannet som følge av tiltaket.

Flere naboer har også uttrykt at tiltaket vil føre til økt trafikk og forurensning i form av støy og støv. Det har også vært uttrykt fra flere at tiltaket fører til verditap på eiendommene deres og at de ønsker dette erstattet dersom konsesjon innvilges.

En nabo har uttrykt bekymring for at tiltaket kan føre til at hennes hus tar skade som følge av hennes eiendom sin nærhet til tiltaket og ustabile grunnforhold. Naboen har også uttrykt bekymring for at bebyggelsen blir mer værutsatt som følge av tiltaket.

Flere naboer ønsker at det settes en tidsbestemmelse for når det kan arbeides ved tiltaket og at krysset Tajegata – Hensmoen utbedres, sistnevnte for å skape et mer oversiktlig kryss som igjen vil skape mindre farlige trafikksituasjoner. Flere naboer har uttalt at de ønsker at vegen som går rett i bakkant av boligeiendom i Tajegata 38 og 40 ikke benyttes og at vei som går noen titalls meter lenger inn mot grustaket heller blir benyttet.

Flere naboer har påpekt at området det søkes konsesjon om og området rundt brukes til friluftsliv og innehar opparbeidede turstier. Det har også vært påpekt bekymring for at tiltaket vil ødelegge for dyrelivet i området.

Tiltakshaver sin kommentar:

«Eksisterende driftsveg inn i grustaket benyttes så lenge det er praktisk mulig. Etter befarings med tilstøtende naboer og høringsinnspill har vi valgt å flytte traseen lenger inn enn hva som opprinnelig ble tegnet inn, slik at den følger en gammel driftsvei. Dette vil gjøre at veien trekkes lengre unna boligene, som vil redusere støy og støv, samt minske risiko for problemer med brønnvann. Nytt kart for Etappe 1 viser ny veitrasé for driftsvei. De andre etappekartene (2,3 samt avslutningsplan) har fremdeles gammel driftsvei inntegnet. Her gjelder likevel ny trase som er tegnet inn i etappekart 1.

Naturlig revegetering er allerede i gang i området der det tidligere har vært uttak. Skogområdet mellom boligområder og grustak blir stående. Det er også laget en voll mellom husene og grustaket for å avdempe støy og støvplager.

Vi har per dags dato ikke en umiddelbar plan om å endre driftsformen og øke uttaket betraktelig fra i dag. Dette gjelder så lenge tidligere eier Knut Waagaard er ved god helse og kan bistå med drift. Når tiden kommer at vi må vurdere alternativer for drift, vil driften kunne komme til å legges om i henhold til søknaden som sier 20 000 m³ uttak i året.»

DMF sin kommentar:

DMF tar uttalelsen til etterretning og ønsker å presisere at en driftskonsesjon gitt i medhold av mineralloven ikke erstatter krav om tillatelse, godkjenning, arealplan eller

konsesjon etter annen lovgivning. Det forutsettes også at kommunen i sin planprosess utreder de ulemper naboen vil ha som følge av utvidelse av tiltaket og at eventuelle tiltak vurderes.

5. DMF sin vurdering av søknad om driftskonsesjon

Minerallovens formål er å fremme og sikre samfunnsmessig forsvarlig forvaltning og bruk av mineralressursene i samsvar med prinsippet om en bærekraftig utvikling.

I henhold til mineralloven § 43 krever samlet uttak av mineralforekomster på mer enn 10 000 m³ masse driftskonsesjon fra DMF.

Driftskonsesjon kan bare gis til den som har utvinningsrett.

En konsesjonssøknad skal underlegges en skjønnsmessig prøving før det avgjøres om driftskonsesjon skal gis. Ved vurderingen av hvorvidt driftskonsesjon skal gis skal det legges vekt på om søker er «skikket» til å utvinne forekomsten. Dette innebærer at det skal legges vekt på om prosjektet fremstår som gjennomførbart økonomisk, om det legges opp til bergfaglig forsvarlig drift og om søker har tilstrekkelig kompetanse for drift av forekomsten. Ved vurderingen av om det skal gis driftskonsesjon skal det også legges vekt på hensynene angitt i mineralloven § 2.

DMF kan fastsette vilkår for en driftskonsesjon. Vurderingstemaet ved avgjørelsen av hvilke vilkår som skal stilles, vil i stor grad falle sammen med de hensyn som er relevante ved vurderingen av om konsesjon skal gis.

DMF har foretatt følgende vurdering av konsesjonssøknaden:

5.1 Utvinningsrett

Mineralforekomsten som skal utvinnes tilhører kategorien grunneiers mineraler. Tiltakshaver er i henhold til grunnboken hjemmelshaver til eiendommen for konsesjonsområdet. DMF vurderer at Tiltakshaver har utvinningsrett til forekomsten.

5.2. Tiltakets arealmessige status

Konsesjonsområdet har et areal på ca. 125 daa og fremgår av vedlegg 1.

Området er i kommuneplanens arealdel avsatt til råstoffutvinning, planen ble vedtatt i 2019 og har varighet til 2030.

5.3. Prosjektets økonomi

DMF har vurdert årsregnskap for 2013 og 2014, de 2 årene forut for søknad. Ut ifra de gitte opplysningene vurderer DMF at bedriften er økonomisk skikket.

5.4. Driftsplan

For å ivareta kravet om bergfaglig forsvarlig drift, finner DMF grunn til å innta som vilkår i konsesjonen at driften til enhver tid skal skje i samsvar med driftsplan godkjent av DMF.

Driftsplanen skal være et styringsverktøy for Tiltakshaver i gjennomføringen av uttaket, og et referansedokument ved DMFs tilsyn.

Tiltakshaver har i forbindelse med søknaden fremlagt forslag til driftsplan for uttaket.

Forslaget til driftsplan omfatter hele driftsperioden og avslutningen av grustaket. Beskrivelsen og kart- og snitt – tegninger presenterer det planlagte uttaket av forekomsten innenfor arealet på 125 dekar. Totalt volum grusreserver som skal tas ut ned til bunnkoten på nivå 178 moh. er estimert til ca. 1 600 000 m³. Årlig uttak vil variere med markedet, men planlagt uttak pr. år er 20 000 m³. Det legges opp til drift i tre etapper, med drift fra sørvest mot nordøst. Utdrevne områder som ikke er nødvendig i den videre drift, istandsettes fortløpende. I tillegg til driftsfasene presenteres plan for sikring og for avslutning av grustaket. DMF minner om at Tiltakshaver etter mineralloven § 49 har plikt til å iverksette og vedlikeholde sikringstiltak for hele området slik at arbeidene ikke medfører fare for mennesker eller husdyr.

DMFs vurdering er at vedlagte versjon av driftsplan for Heen Sand kan godkjennes. Planen anses å tilfredsstille de krav DMF stiller til driftsplaner og etter DMFs vurdering legger planen opp til bergfaglig forsvarlig drift. Etter at det er vedtatt reguleringsplan på området skal ny driftsplan sendes DMF for godkjenning.

Dersom det under driften oppstår nye situasjoner eller andre endringer i forutsetningene for driften, eksempelvis geologiske og kvalitetsmessige variasjoner, bør det imidlertid på vilkår kunne gis åpning for å gjøre endringer og tilpasninger i forhold til planen. I tilfeller hvor Tiltakshaver ønsker å gjøre vesentlige avvik fra den til enhver tid gjeldende driftsplan, skal dette på forhånd godkjennes av DMF.

Underveis i driften vil DMF kunne ha behov for oppdaterte kart og snitt som dokumenterer dagens situasjon i uttaksområdet og status i forhold til godkjent driftsplan. Det inntas derfor som vilkår i konsesjonen at DMF kan kreve at Tiltakshaver foretar ny oppmåling og at ajourførte kart og profiler sendes inn når DMF finner det nødvendig.

5.5. Bergfaglig forsvarlig drift

Kravet om at driften skal skje på en bergfaglig forsvarlig måte innebærer at aktiviteten må skje i samsvar med tilfredsstillende faglige standarder for denne type virksomhet.

DMF vurderer at den foreslåtte driftsmåte for uttaket er bergfaglig forsvarlig. Ved vurderingen har DMF lagt vekt på driftsplanen for uttaket.

5.6. Søkers kompetanse for drift av forekomsten

Ved vurderingen av om søker har tilstrekkelig kompetanse, er det den totale kompetansen som søker har tilgang til, som skal vurderes i forhold til kravet til skikkethet.

I henhold til forskrift til mineralloven § 3-1 skal alle uttak av mineralske ressurser ha en bergteknisk ansvarlig.

Tiltakshaver har i søknaden oppgitt Knut Waagaard som bergteknisk ansvarlig for uttaket. Vedkommende er registrert hos DMF som bergteknisk ansvarlig for uttaket og oppfyller forskriftens kvalifikasjonskrav.

I tillegg har søker oppgitt å ha følgende personer med teknisk kompetanse i foretaket: Ragnhild Waagaard, mastergrad i miljø-fysikk.
Anders Endrestøl, mastergrad i naturforvaltning.

DMFs vurdering er at Tiltakshaver har tilstrekkelig kompetanse for drift av forekomsten.

5.7. Miljømessige konsekvenser av utvinning

Ved vurderingen av om driftskonsesjon skal gis skal hensynet til miljøet vektlegges.

Biologisk mangfold – vurdering etter naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 7 pålegger alle myndighetsinstanser som fatter beslutninger som har virkninger for naturen å vurdere planlagte tiltak opp mot prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12. I DMFs behandling av konsesjonssøknaden er høringsuttalelser, samt egne søk i naturbase og Artskart gjennomført i mars 2020 lagt til grunn for vurderingene etter naturmangfoldloven. DMF anser kunnskapsgrunnlaget jf. naturmangfoldloven § 8 som tilstrekkelig til at det kan fattes vedtak i saken. Førre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 kommer dermed ikke til anvendelse. Jf. naturmangfoldloven § 10 skal den samlede belastning på økosystem og naturmangfoldet i regionen vurderes. DMF vurderer at uttak av masser som omsøkt kan komme i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5. Som tidligere nevnt har DMF valgt å behandle søknaden selv om det ikke foreligger reguleringsplan. DMF anser det slik at de uklare momentene nedenfor blir avklart under reguleringsprosessen. DMF anser dette som tilstrekkelig, da utvidelsen av tiltaket ikke kan skje uten at reguleringsplan foreligger. DMF anser det derfor slik at hensynet til biologisk mangfold og drikkevann blir godt ivaretatt.

Ved søk i naturbase og artskart foretatt i mars 2020 er det funnet at det er registrert småmyrull i området som strekker seg inn i konsesjonsområdet. Denne arten er rødlista og vurdert som sterkt truet. Det er usikkerhet rundt forekomsten av småmyrull i og rundt konsesjonsområdet. Ringerike kommune har ifølge høringsuttalelsen ikke funnet registreringer av småmyrull i sine registre. Fylkesmannen i Oslo og Viken skriver i sin høringsuttalelse at de har funnet registreringer av arten fra 1970, men opplyser om at disse er av dårlig presisjon. Ringerike kommune skriver i sin høringsuttalelse at forekomsten av småmyrull må vurderes i planprosessen. DMF presiserer at det i kommuneplanen, kommuneplanbestemmelser 2019-2030 side 14, er inntatt et krav om reguleringsplan ved utvidelse av eksisterende masseuttak. En vurdering av forekomsten av småmyrull i området må derfor foretas før uttaket kan utvides og i planprosessen vil også eventuelle avbøtende tiltak måtte vurderes.

NVEs flomaktsomhetskart gir treff øst i tiltakets område. Hele området berøres av geostedet Hensmoen-Kilemoen som er foreslått vernet.

Det må i planprosessen, i samsvar med kommunens høringsutspill, vurderes om det foreligger sandfuruskog på konsesjonsområdet og om den samlede belastningen av denne naturtypen i området er for stor.

Forurensning

Det foreligger et vassverk nært konsesjonsområdet som leverer drikkevann til 8 husstander i området. Det er ikke utredet hvilken innvirkning tiltaket vil ha på drikkevannets kvalitet og omfang. Det er også opplyst av Ringerike kommune at Storetjern benyttes som drikkevannskilde, heller ikke her er det utredet hvilken innvirkning tiltaket vil få for drikkevannet.

DMF henviser til kommuneplanen, kommuneplanbestemmelser 2019-2030 side 14, der det er tatt inn et krav om reguleringsplan ved utvidelse av eksisterende masseuttak.

I høringsutspillet fra kommunen kommer det klart frem at de krever reguleringsplan før utvidelse og at de ønsker at drikkevannshensynet skal vurderes i forbindelse med planprosessen. I planprosessen vil tiltakets påvirkning på drikkevannskilden utredes og nødvendige og/eller avbøtende tiltak vil derfor vurderes i denne sammenheng. DMF vil være høringspart til reguleringsplan for utvidelsen.

Det vises for øvrig til vedtakets punkt 2.1 om at driftsplanen skal oppdateres etter at reguleringsplanen er vedtatt, og sendes til DMF.

DMF har kommet til at det ikke foreligger avgjørende momenter mot at konsesjon innvilges.

5.8. Forholdet til omgivelsene og nærliggende områder under drift

Forvaltning og bruk av mineralressursene skal ivareta hensynet til omgivelsene og nærliggende områder under drift. Det er derfor viktig at driver gjennomfører nødvendige sikringstiltak for å hindre eventuelle skader på eiendom, mennesker og dyr.

Tiltakshaver informerer i driftsplan at innkjøring til området er fysisk avstengt med kjettingbom. Det er en vegetasjonsskjerm mellom vei og grustaket. Mellom grustaket og bebyggelse i vest er det en sikringsvoll. I nord grenser eiendommen mot Jernbanen, som allerede utgjør en barriere for folk og dyr.

Videre opplyses det at sanden i grustaket har en naturlig friksjonsvinkel på 37°, det vil si at sandveggen etter en kort tids uttak har en stabil naturlig helningsvinkel på 37°, som anses som en akseptabel helningsvinkel. For deler av grustaket hvor det pågår uttak vil helningsvinkelen tidvis være brattere og skråningen kan være farlig for uvedkommende på området. Det vil bli satt opp et flyttbart gjerde mot de områdene hvor uttak til enhver tid blir foretatt. Det vil si hvor helningsvinkelen er større enn naturlig helningsvinkel på 37°. Adkomst til sandtaket blir sikret med sperring og adgang forbudt skilt for uvedkommende.

DMF har kommet til at dette ikke utgjør avgjørende momenter mot at konsesjon innvilges.

5.9. Tiltakets betydning for verdiskaping og næringsutvikling

Forekomsten det søkes driftskonsesjon for inngår i råstoffgrupperingen sand, grus, pukk og leire (byggeråstoffer). Råstoffet bearbeides til produkter som det moderne samfunnet er helt avhengig av og som anvendes til bruk i bygg, veier og anlegg.

Ifølge tiltakshaver er forekomsten et isranddelta, bestående av hovedsakelig grus og sand som planlegges brukt til støpesand og pussesand, rundstein og naturgrus.

5.10. Langsiktig planlegging for etterbruk eller tilbakeføring av området

Tiltakshaver opplyser at det i ferdig uttatte arealer vil gjennomføres fortløpende istandsetting og sikring. Det vil bli fjernet konstruksjoner som ikke lenger er i bruk og ryddet opp og planert områder der uttakene er ferdig gjennomført. Revegetering er i gang i områdene som ikke er i drift, og Tiltakshaver vil legge til rette for at revegeteringen skjer raskt i områdene der det ikke lenger foregår uttak. Det er satt opp sikringsvoll ved tidligere adkomstvei (mot bebyggelsen i vest).

Videre opplyses det at ved avslutning av driften vil det bli gjort justeringer av terrenget der de grenser mot andre typer jordsammensetninger for å minske risiko for bevegelser i terrenget, og det vil lages en helningsvinkel på 1:2 på varige skrenter. På det drevne arealet vil avslutningstiltak avhenge av etterbruk. Terrenget i dag er en jevnt flat furumo, og dette kan enkelt gjenskapes på en ny høydekote. Det er i dag svært god naturlig foryngelse av furu i kanten av anlegget og på tidligere drevne arealer, slik at en naturlig videre bruk av arealene er at de forynges med furu og pleies, og således blir en del av skogsdriften ved Nordre Heen gård.

Tiltakshaver skisserer også andre alternativ til etterbruk knyttet til både jordbruk og industri, men DMF forholder seg til den per i dag planlagte avslutningen med planering, arrondering og revegetering, som også er vist på driftsplanens avslutningskart og -snitt.

DMF vurderer det slik at de planer som foreligger for etterbruk eller tilbakeføring er tilfredsstillende, og således ikke noe avgjørende moment mot at konsesjon gis.

5.11. Økonomisk sikkerhetsstillelse

Tiltakshaver har i samsvar med forskrift til mineralloven § 2-1 fremsatt forslag til sikkerhetsstillelse i sin søknad om driftskonsesjon. DMF fastsetter endelig krav til sikkerhetsstillelsen.

Tiltakshaver har foreslått å stille 500 000 kr i økonomisk sikkerhet.

5.11.1. Pålegg om økonomisk sikkerhetsstillelse og vurdering av sikkerhetens størrelse

DMF vurderer Tiltakshavers forslag til sikkerhetens størrelse som tilfredsstillende.

DMF finner etter en konkret vurdering av tiltaket at Tiltakshaver skal pålegges å stille finansiell sikkerhet med NOK 480 000 for oppfyllelsen av nødvendige sikrings- og oppryddingstiltak etter mineralloven §§ 49 og 50, jf. mineralloven § 51. Ved vurderingen av størrelsen på sikkerheten har DMF lagt vekt på egne erfaringstall for tilsvarende uttak, med tillegg for eksterne- og uforutsette kostnader.

5.11.2. Sikkerhetsstillelsens form

Formen på sikkerhetsstillelsen skal være slik at den ved konkurs hos Tiltakshaver ikke vil inngå i konkursboet jf. forskrift til mineralloven § 2-1 tredje ledd.

Etter DMF sin vurdering vil det være hensiktsmessig at den økonomiske sikkerheten stilles ved innbetaling av et grunnbeløp og ved individuell fondsavsetning, begge deler til bankkonto som det i henhold til egen avtale om finansiell sikkerhetsstillelse skal etableres pant i til fordel for DMF, jf. panteloven §§ 4-4 til 4-6. Tiltakshaveren skal ikke ha rådighet over slik bankkonto som skal sperres til fordel for DMF.

Grunnbeløp

Etter DMFs vurdering er det nødvendig å stille krav om innbetaling av grunnbeløp for å ha tilstrekkelig sikkerhet i en oppstartsfase før fondet har nådd maksimal avsetning. Tiltakshaver skal derfor innen 2 måneder etter at dette konsesjonsvedtak er truffet innbetale et grunnbeløp til bankkonto med NOK 150 000. Beløpet er satt ut ifra en vurdering av hva som anses å være tilstrekkelig sikkerhet i denne fasen.

Individuell avsetning, avsetningsperiode og avsetningens størrelse

Deretter skal Tiltakshaveren gjøre årlige avsetninger til bankkontoen inntil totalbeløpet på NOK 480 000 er nådd. Årlige innskudd beregnes etterskuddsvis ut fra forrige års uttak av masse. Det skal årlig innbetales NOK 0,46 pr tonn uttatt masse.

Ved fastsettelse av sats per tonn uttatt masse har DMF lagt til grunn at fondet skal bygges opp over en periode på 20 år, det vil si NOK 16 500 pr år. I søknaden er uttak anslått til 20 000 m³/år, tilsvarende 36 000 tonn/år, noe som gir en årlig avsetning på NOK 0,46 pr tonn.

Innbetaling for forrige års uttak av masse må være avsatt innen 1. februar etterfølgende år.

5.11.3. Rapportering og dokumentasjon

Innestående beløp på konto skal årlig dokumenteres ved å gi DMF tilgang til en oppdatert kontoutskrift. All avkastning på midlene godskrives kontoen.

Videre finner DMF behov for at Tiltakshaver underveis i driften vurderer om den eksisterende sikkerhetsstillelsen er tilstrekkelig til å dekke kostnadene til sikring- og oppryddingstiltak, og gir DMF tilbakemeldinger om dette. Dersom uttakets beregnede driftsperiode endres, eller det skjer andre vesentlige endringer i driftsplanen, skal DMF underrettes umiddelbart. Ellers skal Tiltakshaver hvert femte år foreta en vurdering av om sikkerheten er tilstrekkelig. Når vurderingen er foretatt, skal Tiltakshaver utarbeide en rapport som oversendes DMF uten unødig opphold.

DMF kan også ha behov for ytterligere rapportering og dokumentering enn det som fremkommer over, og finner av den grunn nødvendig å pålegge Tiltakshaver plikter om dette i konsesjonsvilkårene.

5.11.4. Justering av sikkerheten

Etter forskrift til mineralloven § 2-2 første ledd annet punktum kan DMF fatte vedtak om endring av avsetningens størrelse, herunder om Tiltakshavers årlige innbetaling, og tidspunkt for innbetaling. Slike endringer kan også til enhver tid skje ved endringer av mineralloven, andre relevante lover, forskrifter og vedtak.

6. Driftskonsesjonens varighet

Driftskonsesjonen kan revideres etter 10 år.

Driftskonsesjonen bortfaller hvis ikke drift er startet opp senest fem år etter at konsesjonen er gitt. Det samme gjelder hvis driften blir innstilt i mer enn ett år. Det kan søkes til DMF om forlengelse av disse fristene. Driftskonsesjonen faller også bort dersom:

- Utvinningsretten for statens mineraler slettes
- avtalen om rett til å utnytte forekomst av grunneiers mineraler opphører
- skjønn ikke er krevd innen ett år etter at ekspropriasjonstillatelse er gitt etter mineralloven § 37 andre ledd bokstav a

Overdragelse av driftskonsesjonen krever søknad til og godkjenning fra DMF, jf. mineralloven § 45 a

7. Tiltakshavers plikter

Tiltakshaver har rettigheter og plikter som følger av mineralloven med forskrifter.

Meldeplikt ved oppstart og stans av drift

Senest en uke før oppstart av driften skal tiltakshaver sende melding til DMF.

Tiltakshaver skal også sende melding til DMF før driften midlertidig stanses eller legges ned, i henhold til mineralloven § 44.

Driften skal utføres med varsomhet

Driften skal utføres med varsomhet slik at skadene ikke blir større enn nødvendig. Arbeidene skal heller ikke føre til unødvendig forurensning eller skade på miljøet, i henhold til mineralloven § 48.

Forsvarlig sikring og opprydding

Området skal sikres slik at arbeidene ikke medfører fare for mennesker, husdyr eller tamrein. Sikringsplikten omfatter også gruveåpninger, tipper og utlagte masser på områder som er tilknyttet konsesjonsområdet i henhold til mineralloven § 49.

Området skal være forsvarlig ryddet mens arbeidene pågår, i henhold til mineralloven § 50. Området skal være forsvarlig ryddet og varig sikret etter at arbeidene er

avsluttet, i henhold til mineralloven §§ 49 og 50. DMF kan fastsette en frist for når oppryddingen skal være avsluttet.

Ansvar for bergteknisk ansvarlig

Bergteknisk ansvarlig har et særskilt ansvar for å påse

- at driften skjer på en teknisk forsvarlig måte slik at hensynet til arbeidstakere, nærliggende bebyggelse og omgivelsene ellers ivaretas
- at avbyggingen av forekomsten skjer på en bærekraftig måte
- at driften til enhver tid skjer etter en ajourført og godkjent driftsplan

Når uttak av grunneiers mineraler legges ned, kan DMF stille krav om å sende inn sluttrapport, måledata og prøvemateriale. Dette gjelder dersom uttaket har mineraliseringer av vesentlig geologisk interesse.

8. Rett til å klage

Partene i saken og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket i samsvar med reglene i forvaltningsloven kapittel VI.

Fristen for å klage er 3 uker etter at dere mottok dette brevet. Klagen skal sendes til DMF for ny vurdering. Dersom DMF ikke finner grunn til å gjøre om vedtaket, sendes klagen til Nærings- og fiskeridepartementet, som treffer endelig vedtak i saken. Klagen må beskrive og begrunne hva det klages over, og inneholde forslag til endringer.

Partene i saken har rett til å gjøre seg kjent med saksdokumentene, etter forvaltningsloven §§ 18 og 19.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Unni Garberg
Seksjonssjef

Marte Fostad Opheim
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Marte Fostad Opheim

Vedlegg:

Vedlegg 1, Kart over konsesjonsområde

Vedlegg 2, Avtale om finansiell sikkerhetsstillelse for Heen Sand

Vedlegg 3, Pantsettelseserklæring for Heen Sand

Vedlegg 4, Godkjent driftsplan

Mottakere:

Ragnhild E. Waagaard Hensveien 184 3516 HØNEFOSS
(enkeltpersonforetak)

Kopi til:

Brødr. Berntsen AS Hensmoveien 43 3516 HØNEFOSS
Hensmoen næringsbygg AS Postboks 51 3526 HALLINGBY
3 Skaug Eiendom AS Postboks 1173 Flattum 3503 HØNEFOSS
Statsforvalteren i Oslo og Postboks 325 1502 MOSS
Viken
Ringerike kommune Postboks 123 Sentrum 3502 HØNEFOSS
Norges vassdrags- og Vangsveien 73, Postboks 4223 2307 HAMAR
energidirektorat Region øst
Mattilsynet Postboks 383 2381 BRUMUNDDAL
Helge R Olsen Eiendom Postboks 55 Alnabru 0614 OSLO
Hønefoss AS
Gro Anita Bjørklund Dahl Tajegata 32 3516 HØNEFOSS
Robert Dahl Tajegata 32 3516 HØNEFOSS
Hanne Skollerud Heen Tajegata 26 3516 HØNEFOSS
Ronny Heen Tajegata 26 3516 HØNEFOSS
Tobias Magnusson Tajegata 40 3516 HØNEFOSS
Kari-Anne Simarud Tajegata 40 3516 HØNEFOSS
Lene Marie Brentebraaten Tajegata 24 3516 HØNEFOSS
Rune Jansen Tajegata 24 3516 HØNEFOSS
Erik Christoffer Heen Hensveien 174 3516 HØNEFOSS
Statnett SF Postboks 4904 Nydalen 0423 OSLO
Bane NOR SF Postboks 4350 2308 HAMAR
Helgeland Kraft Nett AS Postboks 702 8654 MOSJØEN
Viken fylkeskommune Postboks 1200 Sentrum 0107 OSLO
Roy Kildahl Nilsen Hensmoveien 60 3516 HØNEFOSS
Gro Anita H. Johansen Hensmoveien 54 3516 HØNEFOSS
John Arne Johansen Hensmoveien 54 3516 HØNEFOSS
Kirsten Fegri Hensmoveien 58 3516 HØNEFOSS
Camilla Strømsem Hanssen Hensmoveien 62 3516 HØNEFOSS
Kent Andre Granum Hensmoveien 62 3516 HØNEFOSS
Finn Fegri Hensmoveien 64 3516 HØNEFOSS
Jack Westbø Hensmoveien 66 3516 HØNEFOSS
Gerd Nygård Hensmoveien 66 3516 HØNEFOSS
Tom Geir Sørnum Hensmoveien 68 3516 HØNEFOSS
Thor Martin Heen Tajegata 13 3516 HØNEFOSS
Kennet Thorvaldsen Tajegata 38 3516 HØNEFOSS
Jorunn Johnrud Postboks 1333 Flattum 3503 HØNEFOSS